

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2025/2 (Değişik İşler)

Karar Sayısı : 2025/8

Karar Tarihi : 8/10/2025

DAVACI: Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı

DAVALI: Ayyıldız Partisi

DAVANIN KONUSU: Ayyıldız Partisinin kendiliğinden dağılma hâlinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi talebidir.

I. DAVANIN GEREKÇESİ

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Ayyıldız Partisinin en son yaptığı büyük kongreden sonra üst üste iki kez süresinde büyük kongresini yapmadığı gerekçesiyle kendiliğinden dağılma hâlinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesi talebini içeren 10/3/2025 tarihli ve 51047475-376 sayılı yazısının ilgili kısmı şöyledir:

“2820 Sayılı Siyasi Partiler Yasasının 14/6. maddesi “Büyük kongre parti tüzüğü’nün göstereceği süreler içinde toplanır. Bu süre iki yıldan az üç yıldan fazla olamaz.” hükmünü içermektedir.

Parti Tüzüğü’nün 20. maddesinde de yasal düzenlemeye paralel olarak büyük kongre toplantılarının iki yıldan az, üç yıldan fazla olmayan sürede yapılacağı ifade edilmiştir.

Bu hükümlere göre davalı parti, en son yaptığı büyük kongreden itibaren en geç üç yıl içinde büyük kongresini yapmak zorunda olmasına rağmen, 17/11/2018 tarihli büyük kongreden itibaren 6 yıldan fazla süre geçtiği halde büyük kongresini iki defa üst üste yapmamıştır. Davalı siyasi partiye 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası’nın 14/6. maddesi gereğince kongre yapılması için yazılan 16/12/2022 tarih ve 2015 sayılı yazımız genel merkez olarak bildirilen adreste bulunmaması nedeniyle iade edilmiş, yapılan adres araştırmaları sonuçsuz kalmıştır.” denilerek,

Davalı Ayyıldız Partisi’nin, 2820 sayılı Siyasi Partiler Yasası’nın 14. maddesinin 6. fıkrası ve 121. maddesi ile Dernekler Yasası’nın 36. maddesi yollamasıyla Türk Medeni Yasası’nın 87. maddesinin 5. bendi uyarınca, üst üste iki kez süresinde büyük kongresini yapmaması nedeni ile kendiliğinden dağılma halinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine ve tüm mal varlığının Hazineye geçirilmesine karar verilmesi iddia ve talep olunur.”

II. PARTİNİN SAVUNMASI

Anayasa Mahkemesinin savunma istemine ilişkin 11/6/2025 tarihli ve 33787353-2025.02/495/2278 sayılı yazısının yer aldığı tebliğ evrakı, Parti adresinde kimsenin bulunamaması nedeniyle 11/2/1959 tarihli ve 7201 sayılı Tebligat Kanunu’nun 35. maddesi ile 25/1/2012 tarihli ve 28184 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Tebligat Kanununun Uygulanmasına Dair Yönetmelik’in 57. maddesi gereğince Partinin Genel Merkez adresinin kapısına 23/6/2025 tarihinde asılmış ve tebliğ evrakının bir nüshası mahalle muhtarına bırakılmıştır. Parti, süresi içinde savunma vermemiştir.

III. İNCELEME

1. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının yazısı, Raportör Oğuz ÇAKAR tarafından hazırlanan rapor, ilgili Anayasa ve kanun hükümleri, bunların gerekçeleri ile diğer belgeler okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, Partinin süresi içinde üst üste iki kez büyük kongresini yapmadığını ileri sürerek kendiliğinden dağılma hâlinin ve buna bağlı olarak hukuki varlığının sona erdiğinin tespitine karar verilmesini talep etmiştir.

3. 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 14. maddesinin birinci fıkrasında siyasi partinin en yüksek organının büyük kongre olduğu, anılan maddenin altıncı fıkrasında büyük kongrenin parti tüzüğü'nün göstereceği süreler içinde toplanacağı, bu sürenin iki yıldan az, üç yıldan fazla olamayacağı belirtilmiştir. Parti Tüzüğü'nün 20. maddesinde de yasal düzenlemeye paralel olarak büyük kongre toplantılarının iki yıldan az, üç yıldan fazla olmayan sürelerde yapılacağı ifade edilmiştir.

4. Büyük kongresini en son 17/11/2018 tarihinde yapan Ayyıldız Partisinin 2820 sayılı Kanun'un 14. maddesinin altıncı fıkrası ve Parti Tüzüğü'nün 20. maddesi gereğince söz konusu tarihi takip eden üçer yıllık dönemlerde büyük kongrelerini yapması gerekmektedir. Ancak Parti 17/11/2018 tarihinden itibaren altı yıldan fazla süre geçmesine rağmen büyük kongresini yapmamıştır.

5. 2820 sayılı Kanun'un 121. maddesinin birinci fıkrasında "*Türk Kanunu Medenisi ile Dernekler Kanunu'nun ve dernekler hakkında uygulanan diğer kanunların bu Kanuna aykırı olmayan hükümleri, siyasî partiler hakkında da uygulanır.*" denilmektedir. 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 87. maddesinin birinci fıkrasının (5) numaralı bendinde olağan genel kurul toplantısının iki defa üst üste yapılmaması durumu derneğin kendiliğinden sona erme nedenlerinden biri olarak sayılmıştır.

6. Açıklanan nedenlerle 3/9/2003 tarihinde tüzel kişilik kazanan ve son büyük kongresini 17/11/2018 tarihinde yapan Ayyıldız Partisinin bu tarihten sonra üst üste iki kez süresi içinde büyük kongresini yapmadığı anlaşıldığından hukuki varlığının sona erdiğinin tespiti gerekir.

7. Öte yandan 2820 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrasında "*Kapanan bir siyasi partinin malları, büyük kongre toplanma yeter sayısının salt çoğunluğunun oyu ile alacağı bir karar üzerine, bir diğer siyasi partiye veya başka bir parti ile birleşmek için kapanma kararı alınmışsa, birleşeceği partiye, ilgili partinin de kabul etmesi şartıyla devredilebilir. Aksi halde kapanan siyasi parti malları Hazineye geçer.*" denilmektedir. Bu itibarla tüzel kişiliği sona eren Partinin mallarının Hazineye geçmesi gerekir.

IV. HÜKÜM

A. Ayyıldız Partisinin 22/4/1983 tarihli ve 2820 sayılı Siyasi Partiler Kanunu'nun 121. maddesinin yollamasıyla 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun 87. maddesi gereğince dağılmış sayılarak hukuki varlığının sona erdiğine,

B. Partinin tüm mallarının 2820 sayılı Kanun'un 110. maddesinin birinci fıkrası uyarınca Hazineye geçmesine,

C. Gereğinin yerine getirilmesi için karar örneğinin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmesine,

8/10/2025 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Başkanvekili
Basri BAĞCI

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ

Üye
Yıldız SEFERİNOĞLU

Üye
Selahaddin MENTEŞ

Üye
İrfan FİDAN

Üye
Kenan YAŞAR

Üye
Muhterem İNCE

Üye
Yılmaz AKÇİL

Üye
Ömer ÇINAR

Üye
Metin KIRATLI